

คู่มือ

การตรวจสอบสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลี ปีการผลิต ๒๕๖๑

คำนำ

ด้วยรัฐบาลมีนโยบายในการกำกับดูแลสินค้าเกษตรที่สำคัญได้แก่ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลังซึ่งเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ และสินค้าเกษตรอื่นๆ เพื่อบริหารจัดการให้เกิดความเป็นธรรมทั้งระบบ ประกอบกับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลีเป็นสินค้าควบคุมและมีมาตรการให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

คณะทำงานตรวจสอบสต็อกสินค้าเกษตร จึงกำหนดให้มีการตรวจสอบสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลีเพื่อให้ทราบปริมาณข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และข้าวสาลีภายในประเทศทั้งระบบ และทราบปริมาณที่แท้จริงในการนำมาบริหารจัดการ ปริมาณ ราคา ทั้งระบบ รวมถึงการนำเข้าจากต่างประเทศให้เพียงพอต่อความต้องการโดยกำหนดให้ตรวจสอบปริมาณข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวสาลีของผู้ประกอบการไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการโรงงานอาหารสัตว์หรือผู้รวบรวมทั้งหมดภายในประเทศ

ฝ่ายเลขานุการคณะทำงาน
ตรวจสอบสต็อกสินค้าเกษตร
กรมการค้าภายใน
กันยายน ๒๕๖๑

แผนและแนวทางการตรวจสอบปริมาณข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลี

๑. หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายในการดูแลสินค้าเกษตรที่สำคัญ เช่น ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง วัตถุดิบอาหารสัตว์ และสินค้าเกษตรอื่นๆ ซึ่งเป็นสินค้าควบคุมตามมาตรการกำกับดูแลสินค้าเกษตร เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในทุกภาคส่วนทั้งเกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค เพื่อนำไปประกอบการพิจารณา กำหนด มาตรการ และการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรทั้งระบบ

ตามที่ได้มีการประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (นบขพ.) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ ได้มีมติมอบหมายคณะทำงานตรวจสอบสต็อกสินค้าเกษตร ตรวจสอบปริมาณสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลีคงเหลือที่อยู่ในการครอบครองของผู้รวบรวมและโรงงานอาหารสัตว์อย่างเคร่งครัด เพื่อให้การดำเนินธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการเป็นไปโดยปกติ และไม่ส่งผลกระทบต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ประธานคณะทำงานตรวจสอบสต็อกสินค้าเกษตรจึงเห็นควรให้มีการจัดเจ้าหน้าที่สายตรวจตรวจสอบสต็อกสินค้าของผู้ประกอบการโรงงานอาหารสัตว์ และผู้รวบรวม พร้อมกันทุกพื้นที่

๒. วัตถุประสงค์

ตรวจสอบปริมาณข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลีทั้งประเทศ แบ่งเป็นผู้ประกอบการโรงงานอาหารสัตว์ จำนวน ๘๖ ราย และผู้รวบรวมจำนวน ๓๔๐ ราย รวมทั้งสิ้น ๔๒๖ ราย เพื่อให้ทราบปริมาณคงเหลือที่แท้จริงของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลี

๓. ชุดสายตรวจ แต่งตั้งโดยคณะทำงานตรวจสอบสต็อกสินค้าเกษตร ซึ่งประกอบด้วย

- ๑) ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๒) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย
- ๓) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์
- ๔) ผู้แทนกรมการค้าภายใน

๔. การตรวจสอบ

๔.๑ ขั้นตอนเตรียมการ จัดเตรียมเอกสารและอุปกรณ์การตรวจสอบ ดังนี้

- (๑) รายชื่อสถานที่ตั้งของผู้ประกอบการ
- (๒) แบบฟอร์มบันทึกการตรวจ

(๓) อุปกรณ์การตรวจสอบ เช่น สายวัด ความยาว ๕๐ เมตร ท่อ พีวีซี ความยาว ๑ เมตร ๔ อัน (สามารถต่อเป็นความยาว ๔ เมตร)

๔.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติการ

- (๑) หัวหน้าชุดแนะนำตัว และแจ้งวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบให้กับผู้ประกอบการรับทราบ
- (๒) การตรวจเอกสาร

- ตรวจสอบเอกสารหลักฐานทางบัญชี (แบบสรุปรายงานประจำวันการรับ จ่ายสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และข้าวสาลี)

๔.๓ การตรวจนับ

๑) ตรวจนับปริมาณข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลีคงเหลืออย่างละเอียดเทียบเคียงปริมาณคงเหลือตามบัญชี

๒) ถ่ายภาพขณะตรวจสอบให้เห็นกองสินค้า ไซโล หรือสถานที่เก็บสินค้า

๓) การคำนวณหาปริมาณข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลี

- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ชนิดเมล็ด) และข้าวสาลี ใช้สูตรการหาปริมาตร และคำนวณเป็นน้ำหนัก ซึ่งมี ๓ ลักษณะ ดังนี้

(๑) เทกอง วัดปริมาตรของกองข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หรือข้าวสาลีเป็นลูกบาศก์เมตร แล้วคูณด้วย ๐.๗๕ จะได้ปริมาณตรวจนับเป็นหน่วยเมตริกตัน (กว้าง x ยาว x สูง x ๐.๗๕)

(๒) ไซโล คำนวณหาปริมาตรของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หรือข้าวสาลีเป็นลูกบาศก์เมตร แล้วคูณด้วย ๐.๗๕ จะได้ปริมาณตรวจนับเป็นหน่วยเมตริกตัน

- สูตรในการคำนวณทรงกระบอก $\pi r^2 \times \text{สูง} \times ๐.๗๕$

- สูตรในการคำนวณทรงกรวย $\frac{1}{3} \pi r^2 \times \text{สูง} \times ๐.๗๕$

** (๑. ค่า $\pi = \frac{22}{7}$ ๒. ค่า r = รัศมีความยาวครึ่งหนึ่งของเส้นผ่าศูนย์กลางวัตถุ)

(๓) บรรจุกระสอบ หาปริมาณโดยใช้วิธีนับจำนวนกระสอบ

- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ชนิดฝัก) กว้าง x ยาว x สูง (หน่วยลูกบาศก์เมตร)

๔) การบันทึกการตรวจสอบ

(๑) บันทึกการตรวจสอบตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

(๒) ให้ลงชื่อผู้ร่วมตรวจสอบ ผู้รับการตรวจสอบ และพยาน (ถ้ามี)

๕. การรายงานผลประจำวัน

ให้สายตรวจทุกสายรายงานผลการตรวจสอบทุกวันหลังการตรวจสอบเสร็จ โดยรายงานผ่านทาง google sheet ในกลุ่มไลน์ ตรวจสอบต็อก ๓/๒๕๖๑

๖. ระยะเวลาการตรวจสอบ

ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๓ กันยายน ๒๕๖๑

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ทราบปริมาณข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และข้าวสาลีคงเหลือที่แท้จริง

๘. สรุปรายงานผลการตรวจสอบ

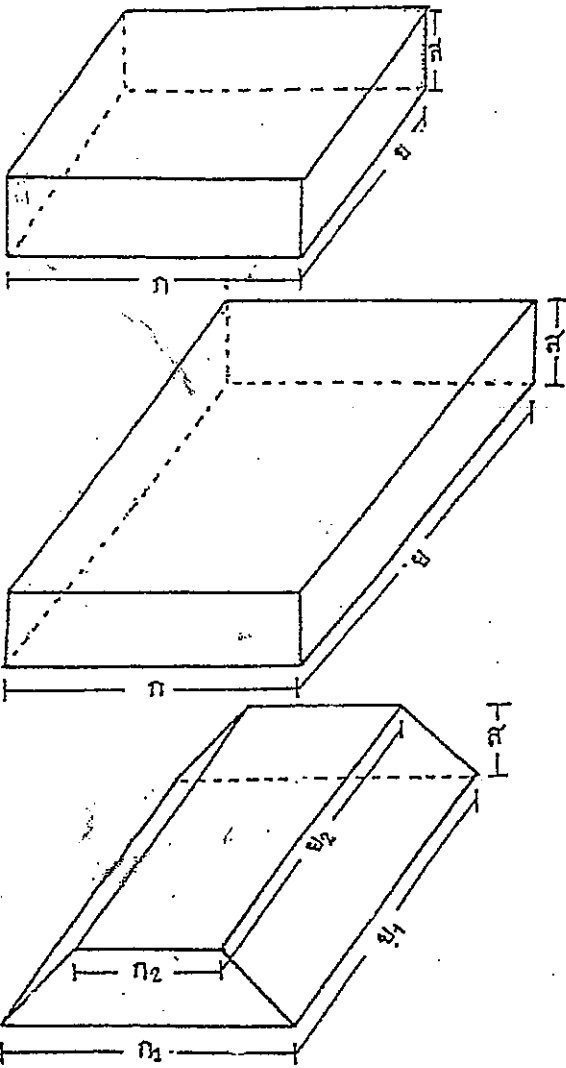
ให้สรุปผลการตรวจสอบตามแบบที่กำหนด แล้วส่งให้กับสำนักจัดระบบราคาและปริมาณสินค้า ภายหลังจากทำการตรวจสอบเสร็จเป็นประจำทุกวัน ทางโทรสารหรือแอปพลิเคชันไลน์ เพื่อสรุปผลการตรวจสอบต่อไปในกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติงานให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

๙. งบประมาณที่ใช้ในการตรวจสอบ

เบิกจ่ายจาก งบรายได้อื่น ของสำนักตรวจสอบและปฏิบัติการ

รูปร่าง ลักษณะของกล่องสินค้า และสูตรคำนวณหาปริมาตรกล่องสินค้า

1. รูปร่าง ลักษณะ ของกล่องสินค้าในโกดัง

1.1 กล่องรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส

วิธีคำนวณหาปริมาตร = กว้าง x ยาว x สูง

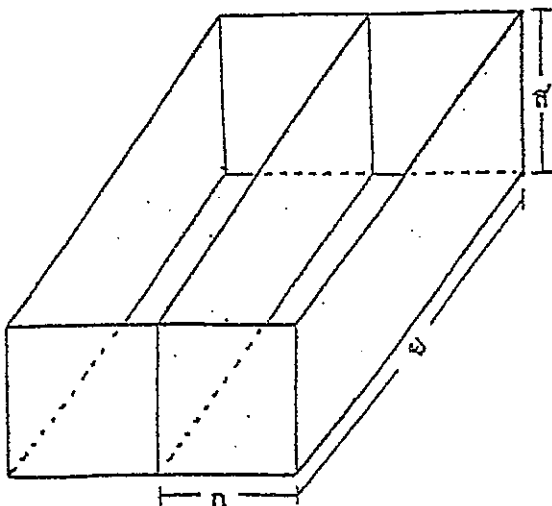
1.2 กล่องรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

วิธีคำนวณหาปริมาตร = กว้าง x ยาว x สูง

1.3 กล่องรูปสี่เหลี่ยมคางหมู

วิธีคำนวณหาปริมาตร = $\frac{ก1+ก2}{2} \times \frac{ย1+ย2}{2} \times ส$

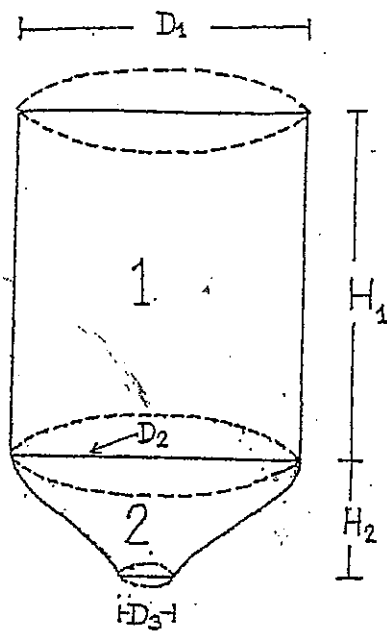
2. รูปร่าง ลักษณะ ของสินค้าในไซโล

2:1 ถังไซโลแบบสี่เหลี่ยม

วิธีคำนวณหาปริมาตร = กว้าง x ยาว x สูง

2.2 ถังไซโลแบบกลม

$$1. \quad \begin{aligned} \text{พื้นที่} &= \pi r^2 \\ &= \pi \left(\frac{D_1}{2}\right)^2 \quad \boxed{D_1 = D_2} \\ V_1 &= \pi \left(\frac{D_1}{2}\right)^2 H_1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2. \quad V_2 &= V_{\text{ใหญ่}} - V_{\text{เล็ก}} \\ &= \frac{1}{3} \pi \left(\frac{D_2}{2}\right)^2 H - \frac{1}{3} \pi \left(\frac{D_3}{2}\right)^2 H_3 \\ &= \frac{1}{3} \pi R_2^2 H - \frac{1}{3} \pi R_3^2 H_3 \end{aligned}$$

คำนวณหา H_3

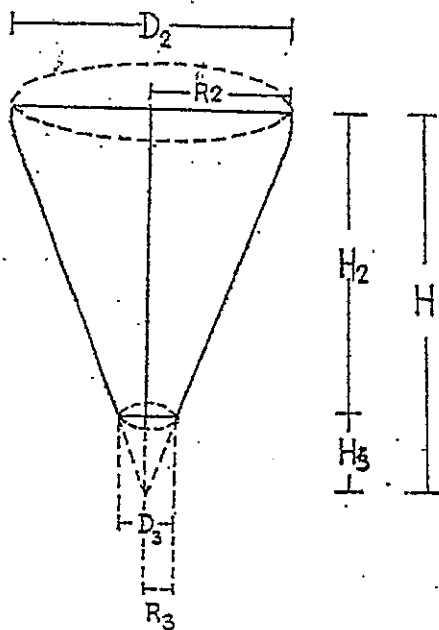
$$\frac{H}{R_2} = \frac{H_3}{R_3}$$

$$\begin{aligned} H_3 &= \frac{H R_3}{R_2} \\ &= \frac{(H_2 + H_3) R_3}{R_2} \end{aligned}$$

$$H_3 R_2 = H_2 R_3 + H_3 R_3$$

$$H_3 (R_2 - R_3) = H_2 R_3$$

$$R_2, R_3, H_2 \quad \text{วัดได้}$$

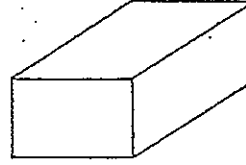
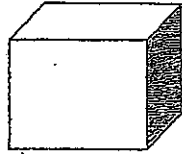
วิธีคำนวณปริมาณข้าวโพด

สูตรคำนวณปริมาณ

- 1) กองข้าวรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือ ผืนผ้า

ใช้สูตร

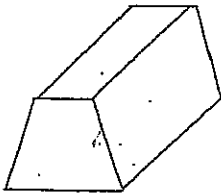
$$\text{กว้าง} \times \text{ยาว} \times \text{สูง}$$

- 2) กองข้าวรูปสี่เหลี่ยมคางหมู

ใช้สูตร

$$\frac{\text{กว้างบน} + \text{กว้างล่าง}}{2} \times \frac{\text{ยาวบน} + \text{ยาวล่าง}}{2} \times \text{สูง}$$

- 3) กองข้าวรูปกรวยคว่ำ

ใช้สูตร

$$\frac{1}{3} \times \pi \times r^2 \times \text{สูง}$$

($\pi = \frac{22}{7}$ หรือ $= 3.1416$, r = รัศมีวงกลม หรือ เส้นรอบวงหารด้วย 2)

วิธีเปลี่ยนจากปริมาตรลูกบาศก์เมตรเป็นน้ำหนัก : เมื่อได้ปริมาตรข้าวโพดแล้วหาปริมาณ โดยคูณด้วย 0.75

(ปริมาตรข้าวโพดที่วัดได้ จำนวน.....ลบ.เมตร X 0.75)

= น้ำหนักข้าวโพด ตัน

ตัวอย่างแบบฟอร์มการตรวจ

ตัวอย่างแบบฟอร์มการตรวจ

บันทึกการตรวจผู้ประกอบการโรงงานอาหารสัตว์/ผู้รวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลี
ปีการผลิต 2560/2561

เขียนที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

บันทึกนี้แสดงว่า วันที่ เวลา..... น. เจ้าหน้าที่สายตรวจเฉพาะกิจ คือ.....

มายังสถานประกอบการ บริษัท/โรงงาน/ผู้รวบรวม ชื่อ.....

เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ซึ่งเป็นสถานที่เก็บข้าวโพดเลี้ยงสัตว์/ข้าวสาลี ฤดูกาลผลิตปี 2560/2561 เพื่อทำการตรวจสอบปริมาณข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ /ข้าวสาลี ซึ่งได้พบกับ นาย/นาง/นางสาว..... ตำแหน่ง เจ้าของ/กรรมการ/ผู้จัดการ/ผู้แทน พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แสดงตัวว่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย พร้อมทั้งได้แจ้งความประสงค์ให้ทราบแล้ว นาย/นาง/นางสาว..... ได้ยินยอมให้ทำการตรวจสอบแต่โดยดี และเป็นผู้นำในการตรวจสอบภายในบริษัท/สถานประกอบการ/โรงงาน มีรายละเอียดดังนี้

1. สถานประกอบการมีสถานที่เก็บ จำนวน.....แห่ง คือ.....

2. การตรวจนับปริมาณ

ประเภทสินค้า	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		ข้าวสาลี		หมายเหตุ
	บัญชี ณ วันที่	ตรวจนับ ณ วันที่	บัญชี ณ วันที่	ตรวจนับ ณ วันที่	
รวม					

3. ข้อมูลอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตรวจเสร็จสิ้น เวลาน. วันที่.....

อนึ่ง ในการตรวจสอบครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ดังกล่าวมิได้ทำให้ทรัพย์สินภายในบริษัท/สถานประกอบการ/โรงงาน
สูญหายหรือเสียหายแต่อย่างใด ทั้งนี้ได้ยึดทรัพย์สินหรือเรียกร้องเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวแต่ประการใด
อ่านบันทึกให้ฟังแล้ว รับว่าถูกต้อง จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ได้รับสำเนาบันทึกการตรวจสอบนี้ไว้แล้ว

ลงชื่อ.....เจ้าของ/ผู้จัดการ/ผู้รับผิดชอบ

(.....)

...../...../.....

ลงชื่อ.....เจ้าของ/ผู้จัดการ/ผู้รับผิดชอบ

ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่/บันทึก/อ่าน

ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมตรวจสอบ

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมตรวจสอบ

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมตรวจสอบ

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมตรวจสอบ

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมตรวจสอบ